

Warszawa, dn. 20.09.2016 r.

Główny Sąd Łowiecki

ul. Nowy Świat 35

00-029 Warszawa

Rep. GSŁ N 6/16

UCHWAŁA

Główny Sąd Łowiecki w powiększonym składzie:

Przewodniczący: **SGSŁ Tadeusz Domińczyk /ref./**

Członkowie: **SGSŁ Jarosław Dąbrowski**

SGSŁ Grzegorz Borkowski

SGSŁ Jacek Tadych

SGSŁ Jakub Zieliński

Protokolant: **Joanna Ciotucha**

w obecności Z-cy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego PZŁ:

Kol. Jerzego Kropidłowskiego

rozpoznał zagadnienie prawne przedstawione przez Główny Sąd Łowiecki w zwykłym składzie z dnia 21.06.2016 r.:

Czy przewidziane art. 33 ust. 6 ustawy Prawo łowieckie w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą z dnia 12.12.2013 r. (Dz.U. z roku 2014 poz. 228) odwołanie od wszystkich orzeczeń i postanowień kończących postępowanie w sprawie, ma zastosowanie w sprawach dotyczących stanów faktycznych sprzed daty wejścia w życie ustawy zmieniającej czyli sprzed 21.04.2014 r.;

na podstawie § 46 ust. 3 Regulaminu sądów łowieckich i rzeczników dyscyplinarnych w PZŁ

uchwalil co następuje:

Artykuł 33 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 12 grudnia 2013 r. (Dz.U. z 2013 r., poz.228) ma zastosowanie w sprawach wszczętych przed dniem 21 listopada 2012 r., a niezakończonych prawomocnym orzeczeniem sądu łowieckiego przed dniem wejścia w życie powołanej ustawy zmieniającej, tj. przed dniem 21 kwietnia 2014 r.

/-/ Tadeusz Domińczyk
/-/ Jarosław Dąbrowski
/-/ Grzegorz Borkowski
/-/ Jacek Tadych
/-/ Jakub Zieliński

UZASADNIENIE

Okręgowy Sąd Łowiecki w [...] orzeczeniem z dnia 25 września 2012 r. uznał obwinionego E[...] S[...] za winnego tego, że w dniu 8 marca 2011 r. w obwodzie łowieckim nr [...] dzierżawionym przez koło łowieckie [...], posiadając pisemne upoważnienie do wykonywania polowania indywidualnego, w książce ewidencji pobytu w łowisku wpisał jako teren polowania oddział oznaczony nr [...] gdy tymczasem polował w oddziale-[...], gdzie pozyskał dwa dziki, mimo iż pozwolenie opiewało na jednego dzika i za to na podstawie § 137 ust. 2 pkt 1 i 3, § 11 pkt 2, § 41 pkt 1 Statutu PZŁ w zw. z § 22 ust. 1, § 23 ust. 3 i 4 Regulaminu polowań oraz pkt 1 i 2 Zbioru zasad, tradycji i zwyczajów łowieckich wymierzył mu karę wykluczenia ze Zrzeszenia.

Tym samym orzeczeniem Okręgowy Sąd Łowiecki uznał wymienionego obwinionego winnym tego, że w dniu 19 marca 2011 r., także w obwodzie łowieckim nr [...] wykonywał polowanie, które zakończył o godz. 23, po czym wrócił tam i pozyskał dwa dziki, mimo iż nie miał ich ujętych w pisemnym pozwoleniu. Za ten czyn również została obwinionemu wymierzona kara wykluczenia ze Zrzeszenia z powołaniem się na § 137 ust. 1 pkt 1 i 3, § 11 pkt 2 § 41 pkt 1 Statutu PZŁ w zw. z § 22 ust. 1 Regulaminu polowań oraz pkt 2 i 23 Zbioru zasad etyki, tradycji i zwyczajów łowieckich.

Za trzecie z kolei przewinienie, polegające na niezwróceniu łowczemu koła pisemnego pozwolenia na wykonywanie polowania – po jego wykorzystaniu – Sąd Okręgowy, na zasadzie § 137 ust. 1 pkt 1, § 11 pkt 2, § 41 pkt 1 Statutu PZŁ w zw. z § 22 ust. 5 Regulaminu polowań – wymierzył mu karę nagany.

Nadto Okręgowy Sąd Łowiecki wymierzył obwinionemu karę dodatkową „w postaci ogłoszenia w całości orzeczenia w okólniku Zarządu Okręgowego PZŁ w [...]”.

Obwiniony E[...] S[...] zaskarżył orzeczenie Okręgowego Sądu Łowieckiego a Główny Sąd Łowiecki, rozpoznając to odwołanie, orzeczeniem z dnia 5 sierpnia 2014 r., powołując się na § 58 ust. 1 Regulaminu sądów i rzeczników dyscyplinarnych w PZŁ, zmienił zaskarżone orzeczenie w zakresie wymierzonych kar w ten sposób że:

1. za czyn opisany wyżej w pierwszej kolejności, wymierzył obwinionemu karę zawieszenia w prawach członka PZŁ na okres 6 miesięcy;
2. za czyn opisany wyżej w drugiej kolejności, wymierzył obwinionemu karę zawieszenia w prawach członka PZŁ na okres 3 lat oraz
3. uchylił orzeczenie w przedmiocie kary dodatkowej.

Orzeczenie Głównego Sądu Łowieckiego zaskarżył obwiniony powołując się na § 33 ust. 6 ustawy Prawo łowieckie w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą z dnia 12 grudnia 2013 r. (Dz.U. z 2014 r. poz. 228).

Odwołanie uznane procesowo za apelację rozpoznał ostatecznie Sąd Okręgowy w [...], Wydział VI Karny Odwoławczy i wyrokiem z dnia 3 lutego 2016 r. Sąd ten uchylił zaskarżone orzeczenie Głównego Sądu Łowieckiego i przekazał temu sądowi sprawę do ponownego rozpoznania.

W toku ponownego rozpoznania sprawy przed Głównym Sądem Łowieckim wyłoniło się zagadnienie prawne przedstawione w treści uchwały.

Główny Sąd Łowiecki zważył co następuje.

W pierwotnym brzmieniu przepis art. 33 ustawy Prawo łowieckie nie przewidywał odwołania do sądu powszechnego od uchwał organów Zrzeszenia Polski Związek Łowiecki i orzeczeń sądów łowieckich w przedmiocie utraty i nabycia członkostwa, względnie wymierzonych kar dyscyplinarnych. Zmiana w tym względzie wprowadzona została ustawą nowelizacyjną z dnia 19 sierpnia 2004 r. (Dz. U. 2004 r., art. 172, poz. 1802). W zmienionym art. 33 dodany został m. in. ustęp 6 w brzmieniu: „w sprawach nabycia lub utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim oraz utraty członkostwa w kole łowieckim zainteresowany może – po wyczerpaniu postępowania wewnątrzorganizacyjnego - dochodzić swoich praw na drodze sądowej. Tak określony przedmiotowy zakres postępowania odwoławczego został zakwestionowany przez Trybunał Konstytucyjny, który w wyroku z dnia 6 listopada 2012 r. (k 21/11) orzekł, że powołany art. 33 ust. 6 ustawy jest sprzeczny z Konstytucją o ile nie przewiduje prawa członka Polskiego Związku Łowieckiego, wobec którego zastosowano sankcję dyscyplinarną inną niż utrata członkostwa w Związku lub kole łowieckim, gdy przewinienie i orzeczona za nie sankcja nie mają wyłącznie charakteru wewnątrzorganizacyjnego, do wniesienia odwołania do sądu. W ślad za tym wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego ustawą zmieniającą z dnia 12 grudnia 2013 r. art. 33 ust. 6 nadane zostało nowe brzmienie: „w sprawach utraty członkostwa w kole łowieckim, nabycia lub utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim po wyczerpaniu postępowania wewnątrzorganizacyjnego, albo od orzeczeń i postanowień kończących postępowanie dyscyplinarne stronom postępowania przysługuje w terminie 14 dni od otrzymania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie, odwołanie do sądu okręgowego, z zastrzeżeniem art. 42 da ust. 3”. Nowe brzmienie przytoczonego przepisu oznacza rozszerzenie katalogu przypadków podlegających zaskarżeniu do sądu powszechnego, nie określając jednakże jaki konkretnie środek odwoławczy przysługuje stronom i jakiego rodzaju oczekiwanie może to odwołanie wyrażać. W orzecznictwie powstały na tym tle kontrowersje sprowadzające się w głównej

mierze do wyboru powództwa o ustalenie, ze wskazaniem na art. 189 kpc, bądź przedstawienie żądania o uchylenie kwestionowanego aktu (decyzji) czy orzeczenia sądu dyscyplinarnego. Odmienność stanowisk w tym względzie ilustrują orzeczenia:

- Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 30 października 2015 r. w sprawie I ACa 200/15 (LEX 1934368) z tezą: „Nie jest możliwe uchylenie przez sąd państwowy uchwał organów Polskiego Związku Łowieckiego”

- Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie I C 2028/10 (www.bialystok.so.gov.pl) z tezą: „Roszczenia członka koła łowieckiego o ochronę jego członkostwa przed niezgodnym z prawem lub statutem wykluczeniem z koła łowieckiego podlegają rozpoznaniu na drodze sądowej. Nie ma przy tym znaczenia sam sposób sformułowania z orzeczenia zmierzającego do takiej ochrony w konkretnym przypadku”.

To drugie powołane orzeczenie zdaje się być odesłaniem do wcześniej zapadłego orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2007 r. II CSK 100/07 (LEX 347287).

Przytoczonych kontrowersji nie usuwa ustawa nowelizacyjna z dnia 12 grudnia 2013 r. Przeciwnie, ustawa ta pogłębia stan niepewności zwłaszcza w zakresie właściwości sądu powszechnego (cywilnego, czy karnego) w nawiązaniu do konkretnych przypadków zaskarżenia. Co więcej nowela sprowadza nową wątpliwość co do terminu, z upływem którego otwiera możliwość wystąpienia z roszczeniem w zakresie przedmiotowo rozszerzonym. Gdyby mieć na uwadze tylko zasady techniki legislacyjnej w rozumieniu rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „zasad techniki prawodawczej (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 283) i odwołać się do art. 7 omawianej ustawy nowelizacyjnej, wskazującego na 21 kwietnia 2014 r. jako dnia wejścia jej w życie, to byłoby poza wątpliwością, że z tą datą należałoby wiązać możliwość dochodzenia katalogu roszczeń, o które rozszerzony został art. 33 ust. 6 ustawy. Zwraca jednakże uwagę brzmienie § 51 ust. 2 rozp. R.M. z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki ustawodawczej”, w myśl którego „Przepisy ustawy inne niż te, którym przepisy końcowe nadały wsteczną moc obowiązującą, a posiadające moc wsteczną wynikającą z ich treści i odnoszące się do zdarzeń lub stanów rzeczy, które powstały przed dniem wejścia w życie ustawy, reguluje się w sposób jednoznacznie wskazujący te zdarzenia lub stan rzeczy. W kontekście tego przepisu należy odwołać się do treści art. 2 ustawy zmieniającej, który jednoznacznie odzwierciedla intencje ustawodawcy stanowiąc: „Do spraw z zakresu odpowiedzialności dyscyplinarnej wszczętych przez dniem 21 listopada 2012 r., a niezakończonych prawomocnym orzeczeniem sądu łowieckiego, stosuje się przepisy ustawy zmienionej (...) w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą”, czyli ustawą zmieniającą.

Godzi się wreszcie zauważyć, że stosownie do treści art. 5 ust. 2 omawianej ustawy zmieniającej następuje przekazanie aktualnie prowadzonych spraw, to znaczy spraw będących w toku przed wejściem w życie ustawy, rzecznikom dyscyplinarnym. Niewątpliwie ma to na celu uwzględnienie w tych postępowaniach treści wprowadzonych zmian. Wynika też z tego w sposób pewny, że do czasu wejścia w życie ustawy, postępowanie dyscyplinarne de facto ulega zawieszeniu, a po wejściu w życie ustawy podlega rozpoznaniu z uwzględnieniem dotychczasowego stanu faktycznego (sprzed daty wejścia w życie ustawy).

Znaczenie rozstrzygające należy tu przypisać następstwom wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 listopada 2012 r. zważywszy, iż w myśl stanowiska w nim wyrażonego art. 33 ust. 6 w ówczesnym brzmieniu „w zakresie w jakim nie przewiduje prawa członka Polskiego Związku Łowieckiego, wobec którego zastosowano sankcję dyscyplinarną inna niż utrata członkostwa w związku lub w kole łowieckim, gdy przewinienie i orzeczona za nie sankcja nie mają wyłącznie charakteru wewnątrzorganizacyjnego”, jest niekonstytucyjne, to konsekwencją takiego stanowiska jest luka w systemie prawnym sprowadzająca konieczność podjęcia inicjatywy ustawodawczej zmierzającej do usunięcia wadliwości omawianego uregulowania i to od momentu skuteczności prawnej powołanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego wobec braku wskazania daty, z upływem której powoływany przepis w aktualnym wówczas brzmieniu określałby przedmiotowe ramy zaskarżalności orzeczeń. W tych okolicznościach art. 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. nowelizujący art. 33 ust. 6 ustawy Prawo łowieckie, odpowiada funkcji przepisu intertemporalnego, zwłaszcza w warunkach beczynności sądów dyscyplinarnych i rzeczników dyscyplinarnych w okresie poprzedzającym wejście w życie ustawy zmieniającej, uwarunkowanej oczekiwaniem na wymagany akt ustawowy.

Z tych wszystkich względów należało przyjąć jak na wstępie.

/-/ Tadeusz Domińczyk
/-/ Jarosław Dąbrowski
/-/ Grzegorz Borkowski
/-/ Jacek Tadych
/-/ Jakub Zieliński